

Ügyiratszám: MN/14617-4/2012.

Tárgy: kérelem alapján indult eljárás megszüntetése

Ügyintéző: **személyes adat**

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1102/2012. (VI.13.) számú

VÉGZÉSE

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) **Személyes adat**; a továbbiakban: **Kérelmező**) a **Magyar Televízió Zrt.** (1037 Budapest, Kunigunda útja 64.; a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) m1 elnevezésű médiaszolgáltatásában 2012. május 7-én 20 óra 43 perctől sugárzott „Kék fény” című műsorszám 20:48:52-kor kezdődött, „Szigorúan őrzött tárgyalás” című összeállításával kapcsolatban, 2012. május 14. napján benyújtott kérelme alapján indult hatósági eljárást

megszünteti.

E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés felülvizsgálata a végzés közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácshoz három példányban benyújtott kérelemben kezdeményezhető. A bíróság a végzést nemperes eljárásban 30 napon belül vizsgálja felül.

Indokolás

A Kérelmező 2012. május 15-én a Nemzeti Média - és Hírközlési Hatósághoz érkezett beadványában a Médiaszolgáltató m1 csatornája által 2012. május 7-én sugárzott „Kék fény” című műsorszám „Szigorúan őrzött tárgyalás” című összeállítását kifogásolta.

A Kérelmező előadta, hogy a Médiaszolgáltató 2012. május 7-i „Kék fény” című műsorszámában olyan tényként közölt kijelentések hangzottak el vele összefüggésben, melyek bizonyítottan hamis tartalmúak, ellentétesek a büntetőeljárás anyagával. Véleménye szerint a szakma szabályait megszegve visszaellenőrizetlen állítások hangzottak el, melyek a megrendelő vagy a szerkesztő személyes véleményét tartalmazták, okiratokkal alátámasztott álláspontját figyelmen kívül hagyva. Így a Kérelmező szerint a műsorszám alkalmas volt a lejáratására, a közönség félretájékoztatására, továbbá arra, hogy ellene hangolja a bíróságot és a tanúkat egyoldalúan informálja, negatív irányba befolyásolja.

A Kérelmező kérte a Médiaszolgáltató helyreigazító műsorszám elkészítésére, és a sérelmezett műsorszámmal azonos körülmények közötti sugárzására, továbbá magánlevél útján történő bocsánatkérésre kötelezését.

A Kérelmező kérte továbbá, hogy a Fővárosi Törvényszék **Üzleti titok** ítéljen meg részére.

A Kérelmező beadványában a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 4. § (3) bekezdésére, 10. §-ára, 12. § (1) bekezdésére, 13. §-ára, 14. § (1) és (2) bekezdésére, 16. §-ára, 18. §-ára, 21. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: **Ptk.**) 76. §-ára, 78. § (1) és (2) bekezdésére, a 79. §-ára és a 84. § (1) bekezdésére hivatkozott.

A Kérelmező beadványában részletesen leírta, hogy véleménye szerint a műsorszám elhangzott mely állítás miatt valótlan.

A Kérelmező előadta továbbá, hogy a Médiaszolgáltató egyoldalúan mutatta be az eseményeket, és ezáltal „megsértette a pártatlan és tisztességes, objektív tájékoztatási kötelezettségét” is.

A fentiek alapján a Kérelmező panaszának kivizsgálását és a műsor készítőjének felelősségre vonását kérte. Álláspontja szerint „szélsőségesen tisztességtelen egy folyamatban lévő bírósági eljárás olyan befolyásolási kísérlete, mely tippet ad a későbbi, esetleges vádalkuzóknak a nyomozhatóság koncepcióját illetően. Tisztességtelen és az újságírói etikát sértő az ilyen valótlanosságokat állító, egyoldalú tájékoztatás”.

A Médiatanács a beadvány tartalma alapján megállapította, hogy az ügyféli minőség meghatározását tartalmazó, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 15.§ (1) bekezdése alapján a beadvány kérelemnek minősül, tekintettel arra, hogy az abban vázolt jogsérelem a Kérelmező jogát, jogos érdekét érinti.

A Médiatanács a tényállás tisztázása érdekében a kérelemmel érintett, a Médiaszolgáltató m1 csatornája által 2012. május 7-én 20 óra 43 perctől sugárzott „Kék fény” című műsorszám 20:48:52-kor kezdődött, „Szigorúan őrzött tárgyalás” című összeállítását megtekintette, amely az alábbiakat tartalmazta:

Műsorvezető: „Kommandósok gyűrűjében érkezett a bíró egy rablásokkal és kettős gyilkossággal gyanúsított banda tárgyalására. Az ügyészség szerint ezek a vádlottak keveredtek tűzharcba a rendőrökkel 2005-ben egy páncélautó kirablása közben Budaörsön. Az ügyet eddig 4 bíró kezdte tárgyalni, de egyikük sem jutott el az ítéletig. Volt, aki elfogultságot jelentett, de a Kék fény információi szerint legalább egy bíró félelmében adta vissza az ügyet.”

Narrátor: „A bíró kommandósok gyűrűjében érkezik a tárgyalásra. Nem véletlenül. Ő az ötödik, aki megpróbál majd ítéletet hozni **Személyes adat** és társai ügyében. Az előző 4 bíró visszaadta az ügyet. Volt, akit olyan súlyosan megfenyegettek, hogy bele sem mert kezdeni a tárgyalásba. A banda ellen 7 éve tart már az eljárás, ám ítélet nélkül csak 3 évig tarthatták őket előzetes letartóztatásban. Így most a 8 vádlott többsége szabadlábon védekezhet, csak ketten vannak házi őrizetben. Pedig a vádirat súlyos bűncselekményeket tartalmaz.”

Ezt követően a narrátor **Személyes adat** és társai által elkövetett cselekményekről számolt be. A beszámoló alatt az eseményeket illusztrálták, továbbá videofelvételeket is bemutattak.

Narrátor: „2004. november 23-a, Kalocsa. A vád szerint **Személyes adat** és két társa egy, az alvilágban közismert házaspár otthonába lépett be. A pár illegális pénzváltással foglalkozott, azt hitték mostani vendégeik is ezért jöttek. Ám a férfiak hirtelen fegyvert rántottak, és arra kényszerítették a házaspárt, hogy adjanak át minden értéket, ami csak a házban van. A zsákmány több mint 30 millió forintot ért. A házaspárt ezután betuszkolták a saját autójukba, elvitték egy néptelen erdős részre, ahol kifarancsolták őket a kocsiból, és mellbe lőtték mindkettőjüket. A holttesteket később elásták, a gödröt fűmaggal vetették be, az autót pedig lángvágóval feldarabolták. Két hónappal később 2005 januárjában egy pénzszállító autót támadtak meg Érden. Egy bank mellett rakodás közben csaptak le. Az egyik vagyonőr ellenállt, de dulakodás közben két golyót is kapott. Egyet a hasába, egyet a

karjába. Mikor már a földön feküdt a nyomaték kedvéért még a combjába is belelőttek egyet. Csak a gyors orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy életben maradt. Az egyik szemtanú így emlékezett a történetekre.”

Tanú: „Egy nagy fegyvert láttam, és lőtt közelről az egyik pénzszállítóra, aki a kocsival mellette állt, és utána, fogta a fegyvert és a sofőr felé irányította.”

Narrátor: „Lődd az üveget – hangzott a parancs, és az egyik rablót beleeresztett a páncélüvegbe. A golyók ugyan nem hatoltak át rajta, de a sofőr mozdulni sem mert. A támadók ezután felkapták az egyik zsákot az autó nyitott rakteréből és elmenekültek. Csak később vették észre, hogy nem a pénzeszsákot vitték magukkal.

2005. március. A vádlottak közül hárman ezúttal rendőrnek adták ki magukat, néhány láthatósági mellény és egy lopott rendőrigazolvány segítségével. A házigazda gyanútlanul beengedte őket a kertbe, de mire a házhoz értek a férfiak sí maszkot húztak a fejükre és azonnal nekiestek. A házigazda felesége éppen újszülött gyermekével volt elfoglalva, de a támadók az asszonyt sem kímélték. Leteperték mindkettőjüket, ragasztószalaggal megkötözték őket és pénzt követeltek. Mindössze 300 ezer forint volt a házban, így magukkal vitték a háziak autóját, köztük egy X5-ös BMW-t is.

Két hónappal később ezzel a BMW-vel hajtotta végre a banda a leghírhedtebb akcióját. Ezeket a felvételeket a Tesco áruház biztonsági kamerái készítették. Jól látszik, hogy három álarcos megtámadja az áruház pénzszállító autóját. Az éppen rakodó vagyonőrt combon lőtték, majd a sofőrülkét vették tűz alá. A gépkarabély lövedékei ezúttal átütötték a páncélüveget, így a sofőr azonnal megadta magát. A rablók éppen elkezdték átpakolni a zsákokat a BMW-be, amikor egy rendőrautó fordult be a parkolóba a kamera látószögén kívül. Azonnal tüzet nyitottak rá.”

Személyes személyes adat: „Abba az irányba, amerre a bűnözők lőttek, ott vásárlók voltak, gyerekek sétáltak, pénzkiadó automatát kerestek, idős hölgy volt, úgyhogy a két kollegám azzal volt elfoglalva, hogy őket megmentse.”

Narrátor: „A másik két rendőr viszonzta a tüzet, mire a rablók egy kézigránát dobta feléjük. A robbanást megörökítette a biztonsági kamera. Csak a szerencsén múlt, hogy sem a rendőrök, sem a vásárlók nem sebesültek meg.

A banda minden tagja volt már korábban büntetve, az ügyész szerint a börtönben ismerték meg egymást, és ott határozták el, hogy szabadulásuk után együtt dolgoznak tovább. A vádirat szerint **Személyes adat** volt a banda főnöke, és bár személyesen nem vett részt minden akcióban, ő döntötte el mikor és hol csapnak le.

Az eddigieken túl további négy fegyveres rablással vádolják őket, Budapesten egy pénzváltót, egy ékszerboltot és egy telefonszaküzletet támadtak meg, és Győrben is kiraboltak egy pénzváltót. Mindezt alig néhány hónap alatt. A rendőrség az utolsó támadás után néhány héttel 2005 nyarán kapta el a bandát. **Személyes adat** szinte azonnal szökni próbált, csak a véletlenül múlt, hogy nem járt sikerrel. Megvesztegette az egyik fegyőrt. A korrupt börtönőr az otthoni számítógépén chat-elt a szökés részleteiről **Személyes adat** feleségével. Szerencsétlenségére a barátnője éppen otthon volt, és a legrosszabb pillanatban nyitott be a szobába. A nő féltékenységi jelenetet rendezett, aminek csúnya veszekedés lett a vége. Annyira összevesztek, hogy az asszony bosszúból felhívta a börtön parancsnokát és közölte vele, hogy szerinte az élettársa meg akarja szökettetni az egyik rabot. A hatóságok azonnal megszállták a lakást, és rövid kutatás után a hűtőben megtalálták a börtön tetejére vezető ajtó kulcsának a lenyomatát. **Személyes adat** valószínűleg egy helikopteres szökést tervezett. Ezért az akcióért 2 év 8 hónap börtönt kapott, de 2010-ben már az is letelt.”

Személyes adat: „Mi a jogbiztonság Magyarországon?”

Narrátor: „A férfi még 2007-ben interjút adott a Kék fénynek, akkor még előzetesben volt. Állította, hogy a rendőrség bűnbaknak használja.”

Személyes adat: „Tökéletesen jó gyanúsított vagyok, azt mondják, megvan az intellektusom hozzá, volt már ilyen bűncselekményhez közöm, hibátlan.”

Narrátor: „A férfit még a '90-es években elítélték fegyveres rablásért, büntetését letöltötte, állítása szerint, azóta jó útra tért. Azt mondta, sziklaszilárd alibije van mindegyik bűncselekmény idejére, ám a hatóságok ezt valamiért nem haladják figyelembe venni.”

Személyes adat: „Hivatalos okiratokat hamisítottak meg a rendőrök. Igazolhatóan hivatalos okirat hamisítás történt. Igazolhatóan hamis tartalmú hivatalos jelentéseket adtak le.”

Narrátor: „A **Személyes adat** banda ellen 2007-ben emeltek vádat, eddig négy bíró próbálta elítélni őket. **Személyes adat** azonban elfogultság és bizonyítékhamisítások miatt eljárásokat indított a bírók és az ügyészek ellen, és ezzel eddig sikeresen akadályozta a tárgyalásokat, mivel a törvény szerint a bíró és a vádlott nem állhat egymással perben vagy haragban. A Kék fény úgy tudja, hogy volt olyan bíró, aki arról kapott információt, hogy az ügy miatt merénylet készül ellene, ezért el sem merte kezdeni a tárgyalást. A fenyegetésekről szóló információk miatt végül senkit sem gyanúsítottak meg, de a jelek szerint mégis komolyan vették. Az ötödik bírót ezért is őrizhetik ilyen szigorúan. **Személyes adat** ma kezdte el tárgyalni az ügyet, de **Személyes adat** már két eljárást is indított ellene, egyet a Strassbourg-i bíróságon, sőt ma a vádbeszéd előtt három órán keresztül szapult a bírót.”

Személyes adat: „Úgy gondolom, megvalósított több Alaptörvény által kidolgozott magatartást, és mivel kapcsolatba kerültem klinikai szakpszichológusokkal, ő szerintük megvalósította a megalázó bánásmódot. Igen nehéz lesz ilyen magatartással és mentalitással átmenni a Strassbourg-i bíróság kettős tesztjén. Nem fog. Ezt most garantálom.”

Narrátor: „**Személyes adat** indítványozta, hogy a bírót azonnal zárják ki a tárgyalásból, sőt zárják ki a bírói testületből is.”

Személyes személyes adat: „Azért engem is megillet az ártatlanság véelme, és addig, amíg jogerős bírói határozat a bűnösségemet meg nem állapítja, addig én is ártatlan vagyok, és az ügyben eljárhatok”.

Narrátor: „**Személyes adat** szerint legalább 80 tárgyalási nap áll előttük, legkorábban két év múlva hirdet ítéletet, de már az első tárgyalási nap után is tisztult némileg a kép, hiszen **Személyes adat** a bíró sértegetése mellett terhelő vallomást is tett az egyik társára.”

A kérelemben foglaltak alapján a Médiatanács az alábbiakat állapította meg:

I. Sajtó-helyreigazítás; személyhez fűződő jogok (jó hírnév) megsértése

A Kérelmező álláspontja szerint a műsorszámban olyan tényként közölt kijelentések hangzottak el vele összefüggésben, melyek bizonyítottan hamis tartalmúak, ellentétesek a büntetőeljárás anyagával. Véleménye szerint a műsorszám alkalmas volt a lejáratására, a közönség félretájékoztatására, továbbá arra, hogy ellene hangolja a bíróságot és a tanúkat egyoldalúan informálja.

A Kérelmező a Médiaszolgáltató helyreigazító műsorszám elkészítésére, és a sérelmezettel azonos körülmények közötti sugárzására, továbbá magánlevél útján történő bocsánatkérésre kötelezését kérte.

A Kérelmező beadványában hivatkozott az Smtv. 12. § (1) bekezdésére (sajtó-helyreigazítási jog), valamint a Ptk. 76. §-ára, 78. § (1) és (2) bekezdésére, a 79. §-ára és a 84. § (1) bekezdésére (a személyhez fűződő jogok).

Sajtó-helyreigazítás

Az Smtv. 12. §-a szerint ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények. A helyreigazító közleményt lineáris médiaszolgáltatás esetében nyolc napon belül, a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és azzal azonos napszakban kell közölni.

A sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: **Pp.**) 342-346.§-ai szabályozzák.

A Pp. 342. § (1) bekezdése szerint helyreigazításának a Ptk., valamint az Smtv. szerinti közzétételét az érintett személy vagy szervezet az általa vitatott közlemény közzétételétől számított harminc napon belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól.

Amennyiben a médiaszolgáltató a helyreigazítás közzétételére irányuló kötelezettségét határidőben nem teljesíti, az azt igénylő fél - a közlési kötelezettség utolsó napjától számított tizenöt nap alatt - ellene keresetet indíthat. A perre az a bíróság illetékes, amelynek területén a médiaszolgáltató székhelye, illetve lakhelye található. A bíróság illetékességét a médiaszolgáltató helyi stúdiójának székhelye is megalapozhatja. A bíróság a perben soron kívül jár el.

A Médiatanács a fentiek alapján megállapította, hogy a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai alapján nem rendelkezik hatáskörrel a sajtó-helyreigazítási eljárás vonatkozásában, annak lefolytatására a Pp. alapján a bíróság jogosult.

A személyhez fűződő jogok (jó hírnév) megsértése

A Ptk. 75.§ (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. nem nevesíti az összes személyhez fűződő jogot. A Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A Ptk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat - a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve - csak személyesen lehet érvényesíteni.

A Ptk. 84. § (1) bekezdése értelmében *„akit személyhez fűződő jogában megsértének, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:*

- a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;*
- b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;*
- c) követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozzal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;*
- d) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;*
- e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.*

(2) Ha a kártérítés címén megítélhető összeg nem áll arányban a felróható magatartás súlyosságával, a bíróság a jogsértőre közérdekű célra fordítható bírságot is kiszabhat.

(3) E szabályok irányadók akkor is, ha a jogsértés tilos reklám közzétételével történt.”

A Médiatanács a fentieknek megfelelően megállapította, hogy a Médiatanács az Mttv. feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai alapján nem rendelkezik hatáskörrel a

személyhez fűződő jogok megsértése miatti igény vonatkozásában sem, azok érvényesítése bírósági úton lehetséges.

II. Az Smtv. 4. § (3) bekezdése és 10. §-a

A Kérelmező beadványában az Smtv. 4. § (3) bekezdésében és a 10. §-ában foglaltakra is hivatkozott:

Az Smtv. 4. § (3) bekezdése szerint „a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcst, valamint nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével”.

Az Smtv. fenti rendelkezése a 2012. január 1-jével hatályát vesztt, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény deklaratív jellegű rendelkezéseit vette át. Az Mttv. a hatóság feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai az Smtv. 4. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezést nem nevesítik, tehát ezen rendelkezés megsértését a hatóság közigazgatási hatósági eljárásai során hatáskör hiányában nem vizsgálhatja.

A hatóság kizárólag a törvényben meghatározott hatásköröket gyakorolhatja, azokat önkényesen nem bővítheti. Ez a fajta hatáskör-kiterjesztés egyértelműen alkotmányellenes volna, a hatáskör hiányában hozott döntés a Ket. szerint semmisségi ok. Az Smtv. 4. § (3) bekezdése alapján médiahatósági eljárás egyébként sem indulhatna, mert az ott meghatározottak olyan általános kategóriák, amelyek csak konkrét tényállásokban jelenhetnének meg a hatósági felügyelet keretében számon kérhető módon. Ugyanakkor a bűncselekmények megelőzése, felderítése, illetve a személyhez fűződő jogok védelme egyértelműen nem a médiahatóság feladata.

Az Smtv. 10. §-a rögzíti, hogy „mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről”.

Az előbbi rendelkezés egyrészt a közönséget megillető tájékoztatási, tájékozódási jogot rögzíti, másrészt a médiarendszer egészének tájékoztatási kötelezettségéről, mint általános médiajogi alapelvről rendelkezik.

A hivatkozott rendelkezésben rögzített hiteles, gyors, pontos tájékoztatás tehát nem az egyes médiaszolgáltatókra vonatkozó feladatot határoz meg, hanem a médiarendszer egészéhez kapcsolódó alapelvi követelményt fogalmaz meg. Ezt az is alátámasztja, hogy a hatályos törvény a szóban forgó rendelkezést a közönség jogai között jeleníti meg, és nem a sajtó kötelezettségeit meghatározó rendelkezések között szabályozza.

Ezen alapelvi rendelkezés megsértését a hatóság közigazgatási hatósági eljárásai során hatáskör hiányában nem vizsgálhatja és állapíthatja meg.

A Médiatanács utal továbbá az Mttv. 167.§ (1) bekezdésében foglaltakra is, mely rögzíti, hogy „a Hatóság kérelemre vagy hivatalból – feladat- és hatáskörének keretében – jogosult hatósági ellenőrzés vagy hatósági eljárás keretében felügyelni az e törvényben és az Smtv.-ben meghatározott rendelkezések érvényesülését, betartását, valamint a hatósági döntéseiben és a Hatóság által kötött hatósági szerződésekben foglaltak teljesítését.”

A Médiatanács a fentiek alapján megállapította, hogy nincs hatásköre az Smtv. 4. § (3) bekezdésében és a 10.§-ában foglalt rendelkezések érvényesülését vizsgálni.

III. Az Smtv. 21. § (1) bekezdése

Az Smtv. 21. § (1) bekezdése „a médiatartalom-szolgáltató a jogszabályok keretei között önállóan dönt a médiatartalom közzétételéről, és felelősséggel tartozik e törvényben foglaltak megtartásáért”.

A fenti rendelkezés egy generálklauzulát tartalmaz a törvény személyi hatálya alá tartozó médiatartalom-szolgáltatók felelőssége tekintetében, mely közvetve a médiatartalom-szolgáltatók szerkesztői szabadságát deklarálja, de emellett kijelöli annak kereteit is. A kereteket az Smtv.-ben és más jogszabályokban (pl. Mttv.) foglalt rendelkezések adják.

A fenti rendelkezés tehát egy általános jogtételt fogalmaz meg, amely a törvény többi rendelkezésében került „kibontásra”. Ezen általános jogelv megsértését a hatóság közigazgatási hatósági eljárásai során hatáskör hiányában nem vizsgálhatja.

IV. Smtv. 14. § (1) és (2) bekezdése, 16. §-a és 18. §-a

Az Smtv. 14. § (1) és (2) bekezdése az alábbiakat rögzíti:

„14. § (1) A médiatartalom-szolgáltatónak az általa közzétett médiatartalmakban, illetve azok készítése során tiszteletben kell tartania az emberi méltóságot.

(2) Tilos a megalázó, kiszolgáltató helyzetben lévő személyek médiatartalomban történő, öncélú és sérelmes bemutatása.”

Az Smtv. 16. §-a szerint „a médiatartalom-szolgáltató köteles tiszteletben tartani az alkotmányos rendet, tevékenysége során nem sértheti az emberi jogokat”.

Az Smtv. 18. §-a pedig a következőket tartalmazza: „A médiatartalom nem lehet alkalmas a magánélet megsértésére”.

A Médiatanács a kifogásolt összeállítást megtekintette, és megállapította, hogy a kérelemben jelzett magatartás kapcsán nem merült fel médiaigazgatásra vonatkozó szabály megsértése.

Az összeállítás arról számolt be, hogy egy rablásokkal és kettős gyilkossággal gyanúsított banda tárgyalására az ügyet ötödikként tárgyaló bíró kommandósok kíséretében érkezett. A narrátor elmondta, hogy az előző 4 bíró visszaadta az ügyet. A narrátor az összeállításban S. Péter és társai által a *vád szerint* elkövetett cselekményekről számolt be. Ez alatt az eseményeket illusztrálták, továbbá videofelvételeket is bemutattak.

A médiaszabályozás a médiatartalmakat befogadó közösség érdekeit és nem az egyes médiatartalmakkal érintett személyek érdekeit szem előtt tartva fogalmaz meg korlátozásokat, ír elő kötelezettségeket. Ebből következően csak abban az esetben állapítható meg a fenti rendelkezések megsértése, ha a jogsérelem nemcsak az egyéni érdekek, hanem a közösség érdekeinek sérelmét is okozta.

A Médiatanács a közigazgatási eljárás során tehát annak megállapítására jogosult, hogy a médiaszolgáltató tevékenysége, az általa közzétett műsorszámok tartalma révén sérültek-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értékek, a sérelem alanyát érintő személyes jogsérelemtől függetlenül.

Az Alkotmánybíróság a 46/2007. (VI. 27.) AB számú határozatában vizsgálta az emberi jogok médiaszabályozásbeli védelmének alkotmányosságát is, és kimondta, hogy „ha a műsorszolgáltató személyhez fűződő jogot sért, a jogsérelmet szenvedett személy dönt arról, hogy a jogsértést elkövető műsorszolgáltatóval szemben érvényesíti-e személyiségi jogait, például indít-e pert. A Médiatörvény [a korábbi Rttv.] 112. § (1) bekezdése és 136. § (1) bekezdése e bírói út mellett közigazgatási eljárást intézményesít. Az ORTT – a Médiatörvény

[Rttv.] 3. § (1) bekezdése alapján eljárva – e közigazgatási eljárásban nem az egyes jogalanyokat ért jogsérelmekről dönt. A Médiatörvény [Rttv.] 3. § (1) bekezdése alapvető rendelkezés. Az ORTT ennek megfelelően a közigazgatási eljárás során annak megállapítására jogosult, hogy a műsorszolgáltató az emberi jogok tiszteletben tartásával tevékenykedik-e, és az egyes műsorainak témája, jellege, nézőpontja nem sérti-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értéket”.

A médiaszabályozás számára az emberi jogok „intézményének” védelme a feladat, tehát a társadalom számára elengedhetetlenül fontos intézményt védi, és nem a megsértett emberi jogok nyomán konkrét sérelmet szenvedett egyént. Az Alkotmánybíróság az önrendelkezési jog vonatkozásában e döntésében azt is kimondta, hogy „fontos tartalmi eleme – egyebek között – az egyén joga arra, hogy az igény állapotába került alanyi jogait a különböző állami szervek, így a bíróság előtt is érvényesítse. Az önrendelkezési jog azonban, mint általános cselekvési szabadsághoz való jog, a jogérvényesítéstől való tartózkodás, a nem cselekvés jogát is magában foglalja. Mivel ez a jog az egyén autonómiájának védelmére szolgál, általában mindenkinek szabadságában áll eldönteni, hogy a jogai és törvényes érdekei védelmére nyitva álló és alkotmányosan biztosított hatósági igényérvényesítési utat igénybe veszi-e, vagy attól tartózkodik” [1/1994. (I. 7.) számú AB határozat].

Az önrendelkezési jog tehát azt a jogot is magában foglalja, hogy valaki jogsérelem esetén ne vegyen igénybe bírói utat, illetve jogait más módon ne érvényesítse: „[h]a a műsorszolgáltató személyhez fűződő jogot sért, a jogsérelmet szenvedett személy dönt arról, hogy a jogsértést elkövető műsorszolgáltatóval szemben érvényesíti személyiségi jogait (...)”.

Az Alkotmánybíróság 46/2007. (VI. 27.) sz. határozatában foglaltak alapján megállapítható, hogy a médiaszabályozásban van alkotmányos lehetőség az emberi jogok védelmére, azonban ezen eljárások során a Médiatanács az alapjogi sérelem bekövetkeztét csak azt mintegy eljárásjogilag „alanytalanná téve” ítélni meg. A jogsértések esetén a jogalkalmazónak ketté kell tudnia választani a kizárólag az egyéni jog, valamint az emberi jogok intézményes tartalmának sérelmét megvalósító eseteket, és – a köz érdekében fellépve – az utóbbiak védelmében járhat csak el.

A 165/2011. (XII. 20.) AB határozat indokolása megállapítja, hogy a média „rombolást tud végezni az emberi jogok, különösen az emberi méltóság tiszteletének kultúrájában”, tehát e kultúra védelme lehet a médiaszabályozás célja. Ezt követően az indokolás leszögezi, hogy „indokolt, hogy a hatóság – e jogok intézményes tartalmát érintő körben – (...) a közösség érdekében fellépessen a jogsértővel szemben” (indokolás, IV. 2. 2. 2. pont).

Az idézett szövegrészekből egyértelművé válik, hogy az AB szerint a szabályozás célja és indoka a közösség (nem pedig az egyén) érdekében a jogok „intézményes tartalmának” védelme, nem pedig konkrét sérelmek miatti fellépés biztosítása.

A Kérelmező által sérelmezett összeállítással kapcsolatban nem állapítható meg a magánérdek sérelmén túlmutató, a közösség sérelmét is megvalósító médiaszolgáltatói magatartás, ezért hatósági eljárás lefolytatása nem indokolt, a személyhez fűződő jogok megsértése tekintetében pedig a hatóságnak nincs hatásköre eljárni.

Bár az összeállításban elhangzottak alkalmat adhatnak az egyéni jogvédelemre nyitva álló jogérvényesítésre (a Kérelmező által személyesen indítható polgári vagy büntetőeljárások által), de az egyént ért jogsérelmen keresztül a médiahatóság által a műsorszám közönsége érdekében biztosított intézményes alapjogvédelem szükségessége nem merült fel. Nem vitatva annak a lehetőségét, hogy a sértett Kérelmező törvényes jogai vagy érdekei csorbulhattak, a médiahatóság álláspontja szerint ennek elbírálása nem tartozik a hatáskörébe. A médiaszabályozás nem a személyhez fűződő jogok megsértése esetén

alkalmazható eljárások számát növeli, hanem az emberi jogok intézményes védelmét biztosítja, tehát a médiát figyelemmel kísérő közönség érdekében lép fel, biztosítva számára az emberi méltóságot tiszteletben tartó médiatartalmakat. Amennyiben tehát „csak” a személyhez fűződő jogok sérelme merül fel egy adott tartalommal kapcsolatban, a médiahatóságnak nincsen hatásköre eljárni.

A fentiekben kifejtettek alapján a Médiatanács a Ket. 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette az eljárást, tekintettel arra, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye egyrészt azon az alapon, hogy az eljárás alapjául szolgáló ügy nem hatósági ügy, hiszen a sajtó-helyreigazítás és a személyhez fűződő jogok megsértése miatti igény vonatkozásában nincs olyan hatósági ügy, amelyre a Médiatanács hatáskörrel rendelkezne, továbbá azon az alapon, hogy az Smtv. 4. § (3) bekezdésében, a 10. §-ában és a 21. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések érvényesülését nincs hatásköre vizsgálni, és mindez csak később, az eljárás megindulását követő nyolc napon túl jutott a tudomására.

A Médiatanács megjegyzi, hogy az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértése tárgyában külön ügyiratszámom folytatta le a hatósági eljárást.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (2) bekezdésében, továbbá az Mttv. 163. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A jogorvoslat elbírálásának határidejét az Mttv. 164. § (1) bekezdése határozza meg.

Az eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2012. június 13.

a Médiatanács nevében

Szalai Annamária
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat